

op. Dette er sket f. Ex. for kort Tid siden med Seminariefonden; men det laa deri, at Seminariefondens Formue var efterhaanden sunket ned til en saadan Ubehagelighed, at den ingen Rolle spillede lige overfor det Tilskud, som Statskassen maatte give, og saa mente man, at det vilde være ligesaa rigtigt at lade dette Forhold jævne sig helt, thi Selvstændigheden, forsaavidt den kunde finde sit Udtryk i Formuen, var dog nu kun et Smin. Anderledes forholder det sig derimod med Universitetet. Ved dette er der jo endnu saa meget tilbage af Kapitalen, at man med fuldkommen Føje kan sige, at den kan bevares og efter vore Ansuelser bør bevares og bør restitueres til det Omfang, at den i Virkeligheden giver Universitetet de Midler, som dets fremtidige Liv kræver. I den Henseende fjerne vi os heller ikke ved at gaa det Skridt, som Lovforslaget tilbyder, fra hvad der er Skik og Brug andre Steder. Endnu den Dag idag er det en ganske almindelig Regel, jeg siger ikke uden Undtagelse, men en ganske almindelig Regel, navnlig i saadanne Lande, hvorfra vi hente vore Mønstre, at, naar der stiftes et nyt Universitet, saa bliver dette, forsaavidt det er en Statsanstalt, ikke uden videre henvist til at søge sine aarlige Indtægter paa Statens Budget, men det bliver udrustet med en mer eller mindre uafhængig Formue. Det er ikke blot i Amerika, hvor Universiteter som oftest staves af rige Privatmænd, at man begynder med at give, hvad man kalder en endowment; ogsaa i England begynder man med, naar man stifter et Universitet, Kollegium, eller hvad man kalder det, da at give det en uafhængig Formue, som man søger at afpasse saa godt som muligt i Forhold til de Krav, der stilles. Jeg ser heller ikke, at vi ville gjøre noget-somhelst Andet, end hvad der vil være velstemt med vor egen Tradition, hvis vi nu gjøre dette Skridt. Smidlertid fandt det ærede Medlem for Rjåge (Hørup), at vi vilde gjøre os skyldige i et stort Misgreb, hvis vi gif hen og tilstode Universitetet strax et saadant Beløb som 160,000 Kr. dels i Rente af Kapital og dels i aarlige Tilskud til Dækning af Underbalancen, thi denne Underbalance var dog kun mellem 130 og 140,000 Kr.; hvad man vilde give Universitetet indtil videre mere, end det behøvede, vilde altsaa være en Sparebøsse, om hvilken det ærede Medlem nærede Bekymring, thi han vidste ikke ret, naar man vilde „lagte Grisen“. Jeg tror, at det ærede Medlems Regnestykke ikke er rigtigt. Det vil fremgaa af Kommissionsbetænkningen, at den Underbalance af 160,000 Kr., som er lagt til Grund for Lovforslaget, er en Sum, som allerede i en overmaade nær Fremtid vil blive naaet af Universitetet. De Fordringer, der nu stilles, ere allerede af den Bestaaffenhed, at de komme over det, der hidtil har været Gjennemsnittet for Universitetets Udgiftsbudget. Den Sparesum, som

vilde komme tilveie i det første Aar, vilde ikke blive stor, og den Tid maa være meget nær, da den aldeles vilde forvinde. Jeg tror derfor ikke, at der er den mindste Grund til at ængstes for, at man ved at bevilge Universitetet et Tilskud, som var baseret paa en Underbalance af 160,000 Kr., vilde være udsat for at opsamle en ny Kapital. Skulde dette ske, maa det jo forresten erindres, at disse eventuelle nye Kapitaler ere og blive Statens Formue, saa at der ikke vilde være nogen Fare derved; men jeg tror, som sagt, ikke, at saadanne Summer paa nogen Maade ville fremkomme.

Endnu har jeg kun tilbage at sige et Par Ord om Forholdet til Kommunitetet. Der er fra flere ærede Medlemmers Side blevet udtalt en høj Grad af Ænsker ligeoverfor Kommunitetets Midler. Det var ikke alene min ærede Kollega fra Slagelse (Dahl), der fastholdt, at vi skulde at opfylde de Formaal, som høifalig Kong Frederik den 2den i sin Fundats af 25de Juli 1569 havde udtalt for dette Kommunitet, og at vi maatte vogte os for at gjøre noget Indgreb deri. Det var ikke Andet, end hvad jeg ventede af dette ærede Medlem. Derimod skal jeg ikke negte, at det overraskede mig noget at høre ogsaa det ærede Medlem for Rjåge (Hørup) pludselig udtale en høj Grad af Pietet for Kommunitetets Fundats. Denne Pietet, vil jeg tilstaa, den tager jeg Hatten af for, den kom mig saa ny og uventet fra denne Side, at jeg virkelig hilste den med Anerkjendelse. Men naar man skal se nærmere til, ere i Grunden baade det ærede Medlem fra Slagelse og det ærede Medlem fra Rjåge ganske villige til at gjøre Forandringer i Kommunitetets Fundats — nemlig naar det bare bliver saaledes, som de selv ville have det. I den Henseende er der dog nogen Forskjel. Min ærede Kollega her ligeoverfor (Dahl) vilde, at Kommunitetet skulde ikke alene anvendes til noget skyldigere Begater for de Studerende, og den Ting vil jeg være enig med ham i. Jeg tror ogsaa, at de forandrede Tider nu kunne hensigtsmæssig lede til en Forøgelse af Kommunitetsportionerne. Men han vilde tillige, at Kommunitetsunderstøttelsen skulde gives udenfor Universitetsverdenen, saaledes som vi jo allerede have begyndt paa, men som han mente, det var rigtigt at gaa endnu videre med. Vel, jeg vil ikke sige noget Afgjørende derimod; men jeg vil dog erindre om, at høifalig Kong Frederik den 2den, da han truede med Guds hellige Havn, Straf og Bredde, sagde til os, at hans Stiftelse skulde være til Bedste for 100 „Studenter ved Universitetet“, og det vil ikke være let at vide, om den høifalige Herre vilde finde sig i, at man nu uden videre brugte Pengene uden for Universitetet. Smidlertid, det var dog i alt Fald „Studerende“, dette ærede Medlem holdt sig til, saa at han og jeg kunne dog maaste nok enes paa dette Punkt. Men det